

Novo curso escolar

Obxectivos por cumprir

Emilio Crespo Correa
S. Xeral da Federación do Ensino de CC.OO.

Iníciase un novo curso. Arredor de 600.000 alumnos e 30.000 profesores retoman un ano mais as tarefas educativas en Galicia. Este acontecemento suxire unha pequena reflexión sobre as condicións nas que se vai desenvolver o ensino, particularmente o ensino non universitario.

Infraestructura e recursos

La Administración Educativa ven xustificando a súa cautela ou catividade na inversión educativa co argumento da baixa demográfica que se está a producir en Galicia, fálase oficialmente da perda de 5.000 alumnos/ano nos tramos de EXB.

Sen dúbida é certa a diminución demográfica pero non parecen xustificadas as cautelas inversoras. Segun os datos oficiais de que se dispoñen («Galicia en cifras 88» editado pola Consellería de Economía) pasouse de 29,33 os/profesor no EXB, no curso 75-76 a 27,96 no 81-82 e a 27,12 alumnos/profesor no curso 86-87, como se ve unha merma apenas significativa que pon de manifesto que o incremento de profesorado segue a ser insuficiente para paliar as endémicas deficiencias da escolarización en Galicia. Por outro lado a relación alumnos/unidade pasou tamén nestes cursos de 30,95 a 30,28 e a 29,00, datos que dan idea do atestado que están as aulas, feito que se agrava nas áreas máis densas en poboación.

Outros datos significativos os dan as porcentaxes de ocupación dos postos escolares creados nos centros de BUPCOU nos que se pasou, tamen nos cursos antes citados, de 85,50 a 84,80 por 100 e a 92,46 por 100, datos estes que ilustran un feito de sobra coñecido nas grandes vilas de Galicia nas que a oferta de plazas vai sistematicamente por detrás da demanda. Un exemplo: en Santiago inaugurouse un novo centro no pasado curso e actualmente hai xa un déficit de 300 plazas máis.

O transporte escolar en Galicia representa o 40 por 100 de todo o estado, dada a dispersión de poboación. Desgraciadamente o seu funcionamento ven estado máis supeditado ós intereses dos empresarios que a racionalidade e seguridade do servizo.

A marxe destes datos carécese de estudos oficiais sobre a situación real dos centros (estado dos edificios, laboratorios, instalacións deportivas, limpeza, etcétera), carencia que ten sido criticada en foros internacionais como a OCDE. No pasado curso a Federación do Ensino de CC.OO. levou a cabo unha mostra entre os centros públicos de EXB, BUP e FP, mostra que puxo de manifesto a penosa situación na que se atopan a meirande parte deles. Situación exemplificada de xeito dramático neses 21 centros de Vigo que houbo que cerrar apresuradamente a comezos do de xuño e dos que 9 tiveron que ser demolidos.

Democratización do sistema educativo

A xestión democrática do sistema educativo sigue tamén a ser unha asignatura pendente do ensino en Galicia. As dificultades que topan os Consellos Escolares dos centros para xestionar estes nas condicións que se señalaban máis arriba, hai que engadir unhas normas de funcionamento pouco áxiles e que desvirtúan o seu carácter representativo. Estes Consellos complementáanse por Claustros de profesores pouco consolidados polo considerable número de profesores con destino provisional (máis do 20 por 100 do profesorado cambian de centro cada curso). Completa o cadro a inexistencia de persoal administrativo nos centros de EXB. Todas estas dificultades explican en grande medida o por que moitos centros carecen de candidaturas a equipos de goberno. Falar de xestión democrática nos centros privados concertados non pasa de ser un eufemismo dado que a LODE consagra o poder casi absoluto do empresario.

Hai un retraso preocupante na constitución dos Consellos Escolares municipais recollidos na lei, retraso motivado polo desinterés dos gobernos dos concellos cando non pola desconfianza nestras órganos de participación social. Recelos que tamén se constatan no funcionamento do Consello Escolar de Galicia que corre o risco de ter nacido sen vida como o pon de manifesto o que, ata hoxe, so fora convocado para a súa constitución o 17 de marzo deste ano.

Reforma educativa

A prometida lei sobre a reforma do sistema educativo anunciada para este outono sufrirá outro novo retraso coa disculpa do adiamento das eleccións xerais, non deixa de ser significativo que faltando por cumprir este importante compromiso o Sr. Felipe González considere rematada esta lexislatura.

Pero, ademais desto, outro tipo de medidas precisas para unha futura reforma tamén están a sufrir importantes retrasos: recentemente foi anunciado un novo apazamento da posta en funcionamento do novo concurso de traslados do profesorado de EXB que tería que ir acompañado dun incremento importante nas plantillas como recoñecen os responsables da Consellería.

Os incrementos nas partidas destinadas a formación permanente do profesorado aínda sendo significativas, como se recolleu no acordo sindical asinado pola F. do Ensino CC.OO., FETEUGT, UCSTE, CSIF e a Consellería de Educación o pasado 6 de febreiro, seguen sendo insuficientes para afrontar con garantías de éxito unha reforma seria, e sobre todo falta concretar un plan de formación permanente a medio prazo demandado sistemáticamente polos sindicatos.

Capítulo aparte merece a normalización lingüística nas aulas. A falla de medidas efectivas que permitan un proceso real de normalización, teñen levado a levantar un clamor de voces pedindo insistentemente a dimisión dos responsables desta materia.

Reivindicacions sindicais pendentes

Se no curso pasado se cerrou transitoriamente o conflito laboral que motivara a folga de profesores do curso 87-88, con acordos tanto co MEC como coa Consellería de Educación, nestes momentos existe unha importante preocupación polo grado de incumplimento deses acordos: están sen resolve-las demandas relativas a Responsabilidade Civil dos docentes tal como se recollía nos acordos, faltan por crealos cinco Centros de Profesores comprometidos para este ano, precisa ser revisada a débeda retributiva, especialmente

acentuada entre os traballadores docentes e o resto dos funcionarios da Comunidade Autónoma, etcétera.

No ensino privado ademais da falla total de vontade de diálogo da patronal que esta degradando sistemáticamente a negociación colectiva deste sector, faise cada vez máis necesario un acordo entre sindicatos, patronal e Consellería que permita abordar a problemática dos traballadores dos centros en crise, acordo que xa existe en noutras comunidades e que a política da Xunta de conceder concertos educativos aínda incumplindo as condicións que sinala a LODE non parece a mellor maneira de administrar os recursos públicos.

Próximamente se nos chamará para saldar contas con Facenda, pode ser un bo momento para considerar se a recaudación fiscal está a ter un bo destino. Sen dúbida o estado do ensino, xunto coa sanidade, dan a medida do carácter redistributivo que dicen que teñen os impostos. De momento a calidade do servizo educativo aínda segue a ser un obxectivo por cumprir.